

2007

MANAGEMENT - II (Optional)

व्यवस्था - II (वैकल्पिक)

100065

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is **Compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (vi) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बँटक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) For each slab of 10 and 15 marks, the examinee is expected to write answers in 125 and 200 words respectively.
प्रत्येकी 10 आणि 15 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125 आणि 200 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.
- (viii) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

	Marks गुण
1. Answer <i>any four</i> of the following :	
खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा :	
(a) What is corporate financial strategy ? Explain regulations of capital market.	10
कार्पोरेट वित्तीय व्यूहरचना म्हणजे काय ? वित्त बाजाराची नियंत्रणे स्पष्ट करा.	
(b) Describe the role of WTO in India's economic development.	10
भारताच्या आर्थिक विकासात जागतिक व्यापार संघटनेच्या (WTO) भूमिकेचे वर्णन करा.	
(c) Discuss the importance of supply chain management in the changing malls world	10
बदलणाऱ्या 'मॉल' दुनियेमध्ये पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाच्या महत्वाची चर्चा करा.	
(d) Explain the role of IT in Resource Management.	10
साधनसंपत्ती व्यवस्थापनात माहिती तंत्रज्ञानाच्या भूमिकेचे स्पष्टीकरण द्या.	
(e) Discuss new trends in IT sector.	10
माहिती तंत्रज्ञानात येत असलेल्या नवनवीन प्रथांची चर्चा करा.	

www.mpscmaterial.com
SECTION - A
विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :	
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :	
(a) What are the different types of ratios ? Explain the utility of each of the ratios.	15
गुणोत्तरांचे वेगवेगळे प्रकार कोणते आहेत ? प्रत्येक गुणोत्तराच्या उपयोगितेचे स्पष्टीकरण करा.	
(b) Explain the various components of working capital management.	15
खेळत्या भांडवलाच्या व्यवस्थापनातील वेगवेगळे घटक स्पष्ट करा.	
(c) What do you mean by mergers and acquisition ? Explain the latest cases of Mergers and acquisition.	10
विलिनीकरण (mergers) आणि अभिग्रहण (acquisition) वरून तुम्हाला काय अर्थबोध होतो ? विलिनीकरण (mergers) आणि अभिग्रहण (acquisition) यांच्या ताज्या घटना स्पष्ट करा.	

3. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) How do you analyse the financial position of a firm. Explain with suitable examples. 15
एका व्यापारी पेढीच्या वित्तीय परिस्थितीची मीमांसा तुम्ही कशी कराल ? योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- (b) What is capital budgeting ? Explain factors of capital budgeting. 15
भांडवली अंदाजपत्रक तयार करणे म्हणजे काय ? भांडवली अंदाजपत्रक तयार करण्यातील अवयव स्पष्ट करा.
- (c) Explain in detail dividend policy. 10
लाभांश धोरणा चे सखोल विवरण द्या.

SECTION - B
विभाग - B

4. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) Describe the importance of marketing Management and explain marketing research process. 15
विपणन व्यवस्थापनाचे व विपणन संशोधन प्रक्रियेचे महत्त्व वर्णन करा.
- (b) What are the different marketing strategies ? Explain with suitable examples. 15
विपणनाच्या वेगवेगळ्या व्यूहरचना कोणत्या आहेत ? योग्य उदाहरणांसह स्पष्टीकरण द्या.
- (c) Explain changing composition of trade in goods and services. 10
वस्तु आणि सेवेमधील व्यापाराच्या बदलत्या रचना स्पष्ट करा.
5. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) Analyse the marketing environment of automobile industry. 15
स्वयंचलित वाहन उद्योगातील विपणन परिवेशाचे पृथक्करण करा.
- (b) Explain in detail social marketing concept with suitable examples. 15
सामाजिक विपणन संकल्पना त्यातील बारकाव्यांसह सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (c) What are the emerging areas of trade ? 10
व्यापाराची उदयाला येणारी क्षेत्रे कोणती आहेत ?

www.mpscmaterial.com

SECTION - C
विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) What is Production Management ? Explain its importance. 15
उत्पादन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
- (b) Write detailed note on plant location. 10
यंत्रसंच स्थाननिश्चिती वर विवरणात्मक टिपण द्या.
- (c) What is work study ? Explain the scope, objectives and importance of work study. 15
कार्याध्ययन म्हणजे काय ? कार्याध्ययनातील वाव (संधी), उद्दीष्टे व महत्व स्पष्ट करा.
7. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) What do you mean by production planning ? Explain the factors of capacity 15
planning.
उत्पादन नियोजनावरून तुम्हाला काय अर्थबोध होतो ? क्षमता नियोजनाचे अवयव स्पष्ट करा.
- (b) Describe the scale of operations. Explain various methods of manufacturing. 10
कार्यान्वयनांच्या (प्रमाण) श्रेणीचे वर्णन करा. औद्योगिक उत्पादनाच्या वेगवेगळ्या पद्धती स्पष्ट करा.
- (c) Explain in detail the scope, objectives, role and importance of maintenance of 15
Management.
व्यवस्थापनाच्या अनुरक्षणाच्या (maintenance) महत्वाचे आणि संधीचे, उद्दीष्टांचे व भूमिकेचे बारकाव्यांसहीत स्पष्टीकरण करा.

SECTION - D
विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :
खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) How do you manage data resources ? Explain systems analysis in managing 15
data resources.
तथ्यसाधनांचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल ? तथ्यसाधनांच्या व्यवस्थापनातील प्रणाली पृथक्करणाचे स्पष्टीकरण करा.
- (b) Explain in detail the Human Resources Manpower Planning. 15
मानव संसाधन मनुष्यबळ नियोजनाचे सखोल विवरणासहीत स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

(c) What is organizational climate ? Explain its role in industrial relations.

संघटनेतील वातावरण म्हणजे काय ? औद्योगिक संबंधांमध्ये त्याच्या असणाऱ्या भूमिकेचे स्पष्टीकरण द्या.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) What do you mean by system development management life cycle ? Explain its Utility in MIS. 15

प्रणाली विकास व्यवस्थापन जीवन चक्र यावरून तुम्हाला काय बोध होतो ? त्याच्या MIS मधील उपयोगितेचे स्पष्टीकरण द्या.

(b) Explain in detail the functions of HRM. 15

मानव संसाधन व्यवस्थापनाच्या (HRM) कार्याचे सखोल स्पष्टीकरण करा.

(c) What do you mean by Job evaluation ? Explain Job enrichment and Job enlargement. 10

कार्य मुल्यांकनावरून तुम्हाला काय अर्थबोध होतो ? कार्य समृद्धीकरण व कार्य विस्तारीकरण स्पष्ट करा.

www.mpscmaterial.com

- o O o -